

5. 2. 2023 – 12. 2. 2023 * LIII * 2226

Župnijski list stolne župnije

~ Ljubljana Sv. Nikolaj ~

5. NEDELJA MED LETOM

Ni čudno, da je luč postala sinonim za vse dobro, lepo, resnično, plemenito, vzvišeno. In temá, zloba ni samo odsotnost tega, ampak je druga resničnost, ki na mnoge načine preprečuje človeku, da bi rasel v svet luči. Človekova dobrota srca je gotovo eno največjih bogastev.

Oko ni luč, zdravo oko le zaznava luč in v njeni svetlobi gleda stvari, jih občuduje, jemlje v roke, jih ima rad. Komur je Bog podaril še zvedavost, mu bo svet in življenje polno zanimivosti, saj vsaka stvar odseva nekaj božanske ustvarjalne dobrote. Tudi razum ni luč, ima pa v sebi sposobnost razumevanja, odkriva vrednost stvari in dogajanj, vse ocenjuje in presoja; tako pripravlja človekove odločitve. Vendar nanj vplivajo mnogi ljudje in dogodki, zato vsak človek isto stvar vidi in čuti nekoliko drugače. Vera pa je resnično luč, ker je dar Boga, je že odsev njegove svetosti, v nas pa ustvarja sposobnost sprejemati resničnosti take, kot v re-

snici so, pa tudi tiste, ki presegajo okvire človeškega in obzorja zemeljskega. Izaija govori, kako »napoči človekova luč kakor zarja in se njegovo zdravje razcveti«. Posredno tudi telesno, saj velik del njegovih bolezni izhaja iz napačnih usmeritev duha. Juvenalovo misel: »Moliti je treba, da bi bil zdrav duh v zdravem telesu« je čutil že Izaija. Znal je moliti, z vero poslušati Boga. In je videl, da je čuteče srce prva poteza Božjega duha v človeku. Z njo se družijo neposrednost odnosa z Bogom: »Klical boš in Gospod ti odgovori.« Sad tega pa je odnos, ki »odpravi zatiranje« in »kazanje s prstom«. Ta nova kultura je moč duha in širi srce, z njo nastaja živo Božje ljudstvo. Tega ne rešujejo zakoni. Ne moremo pred Boga s prošnjami, če ne iščemo njegovega pogleda na življenje, in ne moremo pričakovati, da nas bodo ljudje spoštovali in cenili, če ne iščemo tega, kar ustvarja v nas njegov svet luči.

Anton Slabe

GNIDOVČEV DAN

Janez Gnidovec se je rodil 23. septembra 1873 v Velikem Lipovcu v župniji Ajdovec. Že v domači družini je dobil zgled žive vere. Bil je zelo nadarjen za jezike, odlikovala pa ga je tudi trdna volja: kar je hotel doseči, je tudi dosegel. Že kot gimnazijec je bil znan kot molivec pred Najsvetejšim. Po maturi je vstopil v ljubljansko bogoslovje in bil 23. julija 1896 posvečen v mašnika. Tri leta je bil kaplan v Idriji in zatem dve leti v Vipavi. Škof Anton Bonaventura Jeglič ga je poslal študirat na Dunaj, ker je potreboval izobražene profesorje za nastajajočo gimnazijo v Šentvidu nad Ljubljano. Na Dunaju je leta 1904 diplomiral iz klasičnega jezikoslovja in doktoriral iz filozofije.

Ob odprtju Škofovih zavodov v Šentvidu nad Ljubljano jeseni leta 1905 je bil imenovan za njenega ravnatelja. Bil je uspešen profesor, mentor dijakom in odločen ravnatelj. Leta 1919 je vstopil v Misijonsko družbo lazaristov in bil imenovan za ravnatelja semenišča v Grobljah. Papež Pij XI. ga je 29. oktobra 1924 imenoval za škofa v Skopju. Škofovsko posvečenje je prejel 30. novembra 1924, za škofovsko geslo pa si je izbral besede apostola Pavla: »Vsem sem postal vse.« Njegov škofovski položaj je bil zelo izpostavljen, saj je bil vedno med dvema ognjema: med pritiski oblasti v Beogradu in propagando albanskih voditeljev.

Stanje v škofiji je v težkih razmerah uspel prenoviti s svojim oznanjevanjem, obiski župnij in družin, s pastirskimi pismi in gradnjami cerkva. Največ pa je storil z apostolsko gorečnostjo, osebnim pričevanjem, ponižnostjo, skromnostjo, zatajevanjem, uboštvom, predvsem pa z molitvijo

in češčenjem Jezusa v Najsvetejšem zakramentu. Posebnost škofa Janeza Frančiška Gnidovca je bila njegova preprostost. Naporu mu niso bili odveč, pri čemer ga je vodila gorečnost za duše. Življenje mu je bilo služenje Bogu. Močna je bila tudi njegova izkušnja temne noči vere in trpljenja. Bil je blizu oddaljenim in ubogim in je tako živel edinstvo s pravoslavnimi in muslimani.

V Skopju je zgradil zavetišče za najbolj zapuščene otroke. Makedonci, pravoslavni in muslimani so ob opazovanju Gnidovčeve ljubezni do revežev in njegove pobožnosti že takrat govorili, da je njegovo življenje svetniško. Izčrpan od naporov je 3. februarja 1939 umrl v Leonišču v Ljubljani. V okviru postopka za beatifikacijo so njegovo telo prenesli v cerkev Srca Jezusovega na Tabor.

PREŠERNOV DAN – KULTURNI PRAZNIK

»Umetnost ni namenjena temu, da bi korigirala svet ali odpravila naše tegobe v njem. Njena naloga je prej v tem, da bi nam svet in tegobe pomagala prenašati. Da bi svet in naše stiske napolnila s svojo osmišljujočo, presegajočo in katarzično navzočnostjo. Saj je umetnost namenjena spoznanju, ne zabavi, poveličevanju ali igri.« /iz lanskoletnega govora prof. dr. Jožeta Muhoviča na Prešernovi proslavi/

STOLNICA – NAŠ DOM

Emonski škofje pod kupolo

Monumentalne kipe štirih emonskih škofov je v letih 1712–1713 izklesal kipar Angelo Putti (Pozzo) iz Padove in sodijo med njegova najbolj dovršena dela. Stojе v nišah pod kupolo kot idejni oporniki stavbe in škofije. V vlogi zgodovinskih pričevalcev razglašajo, da je ljubljanska škofija naslednica emonske in torej utemeljena v antiki. Dinamične in psihološko okarakterizirane figure, ki izžarevajo notranjo napetost in zanos, izražajo dostojanstvo škofovske cerkve in hkrati povečujejo Ljubljano.

Putti jih je v suverenem obvladanju kiparske materije postavil pred gledalca v samozavestni drži, sproščnem gibanju in razkazovanju občutij, ta pa variirajo tako, da je mogoče v škofih prepoznati tudi predstavnike štirih temperamentov. Slavni umetnik se je na podstavku pod kipom škofa Genadija ovekovečil z napisom: Angelo Putti je izklesal (Angelus Putti insculpsit).

Po oblačilih in atributih so si škofje zelo podobni, starostno pa nekoliko diferencirani. Vsi nastopajo v bogatem ornatu z vezenimi mitrami, stolami in plašči z okrasno borduro in vsi imajo ob sebi knjige. Sv. Maksim je edini, ki drži v rokah tudi

palmovo vejo, ker so ga tedanji kranjski zgodovinpisci istovetili z maloazijskim mučencem iz 3. stoletja. Kljub mučeniškemu atributu je spokojnega videza, z roko lagodno naslonjen na bralni pult in zatopljen v razmišljanje. Korulentni Florij je energičen, odločen zrel mož, ki s prstom kaže na knjigo, obrača se h gledalcu, poteze njegovega obraza pa so precej grobe. V nasprotju z Maksimom, ki nosi kratko prstriženo brado, je gladko obrit. Genadij, upodobljen kot starec z dolgo kodrasto brado, se v sunkovitem

zasuku odvrta od gledalca in skriva knjigo pod plaščem. Najmlajši od vseh je Kast, ki golobrad in vedrega izraza s pomirjajočim gibom roke vzpostavlja stik z okolico. Razlagalci njihovih značajev si niso povsem edini: medtem ko večina v Maksimu prepoznava flegmatika in v Kastu sangvinika, pa Florija in Genadija izmenično tolmačijo bodisi kot kolerika bodisi kot melanholika.

DOGODKI PRED NAMI

- **V sredo, 8. 2.,** na slovenski kulturni praznik, bo gospod nadškof ob 10.30 daroval sveto mašo za vse žive in pokojne umetnike in kulturnike. Lepo vabljeni!

GODOVI IN PRAZNIKI

- **Nedelja, 5. 2.: 5. nedelja med letom**
- **Ponedeljek, 6. 2.:** sv. Pavel Miki in japonski mučenci
- **Torek, 7. 2.:** sv. Nivard, redovnik
- **Sreda, 8. 2.:** sv. Jožefina Bakhita, sužnja, Prešernov dan
- **Četrtek, 9. 2.:** sv. Apolonija, devica, mučenka
- **Petek, 10. 2.:** sv. Sholastika, redovnica
- **Sobota, 11. 2.:** lurška Mati Božja, svetovni dan bolnikov
- **Nedelja, 12. 2.: 6. nedelja med letom**

VABLJENI NA

kateheze

ZA MLADE IN ODRASLE

OKUSITE IN GLEJTE,
KAKO DOBER JE GOSPOD.

PS 34, 9

KATEHEZE BODO POTEKALE VSAKO NEDELJO IN ČETRTEK
OB 19.30 V ŽUPNIŠČU LJUBLJANSKE STOLNICE.
ZAČETEK JE 29. 1. 2023.

TBB – stolniška oznanila
izdaja Stolni župnijski urad.
Odgovarja Roman Starc, župnik.
Dolničarjeva 1, Ljubljana.
roman.starc@rkc.si / 041/746 354
<http://www.stolnica.com/>

Mobilna aplikacija
Stolnica

SKUPNA MOLITEV V STOLNICI

Vsak dan

8.30 in 18.00: rožni venec

Nedelja

15.30: molitev pred
izpostavljenim Najsvetejšim

Prvi četrtek

po večerni maši molitev v čast
svetemu Jožefu

Prvi petek

8.30: molitev pred
izpostavljenim Najsvetejšim
15.00: ura Božjega usmiljenja

Prva sobota

8.30: molitev pred
izpostavljenim Najsvetejšim

URNIK SVETIH MAŠ

DELAVNIKI:

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30,
18.30

OB SOBOTAH IN PRVIH PETKIH
tudi ob 16.00

CERKVENI PRAZNIKI NA DELOVNI
DAN:

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30,
16.00, 18.30

NEDELJE IN ZAPOVEDANI PRAZNIKI:

6.30, 8.00, 9.00, 10.30, 11.30,
12.30, 16.00, 18.30

Informacije dobite tudi na spletnem
naslovu: <http://stolnica.com/>
Stolnica - Ljubljana - Cathedral
[@stolnica](https://www.facebook.com/stolnica)